

[Villemoes.]

hundrede Aar, og dersom der atter kommer normale Forhold — og det maa vi haabe —, kan dette vel nok forudsættes at ville fortsætte. Alligevel vil jeg gerne fra denne Plads alvorligt sige, at man efter min Mening har bundet alt for store Summer i de nu alt for mange moderne Havne. Der er blevet en Rivalisering mellem de forskellige Havnebyer paa en Maade, der ikke altid er rigtig fornuftig. Rivaliseringen gaar ud paa, at naar en Havn faar saa og saa mange Meter Bolværk og saa og saa dyb Vandstand, skal Nabohavnen selvfølgelig have det samme eller helst en Meter mere Vandstand og saa og saa mange Meter mere Kajlængde, den skal altsaa overtrumfe Nabohavnen, og saa gaar Svikmøllen; derved bliver det en Kamp om Opland. Men har man først haft Udgifterne, maa der ogsaa skaffes Omsætning, og den kan maaske bedst tages fra Nabohavnens Opland; saa gaar man i Gang med Uddybning o. s. v., og saaledes er det efterhaanden gaaet i ikke saa faa Aar.

Det er næppe fra Dansk Skibsfarts Side, Ønskerne om disse store Havneudvidelser fremsættes, Skibsfarten ved nemlig, hvad Resultatet ganske selvfølgelig bliver, det bliver simpelthen dette, at der maa paalægges højere Skibsafgifter. Vi har en Sammenslutning af købstadkommunale Havne, vistnok med Undtagelse af Aarhus — jeg tror heller ikke, den lille By Æbeltoft er med. Denne Sammenslutning arbejder efter de bedste Prisaftalemønstre med ensartede Takster, som det høje Ministerium approberer, og som ogsaa plejer at være gældende i vore Statshavne. Fra den By, hvor jeg har mine Virksomheder, ved jeg, at det er meget vanskeligt for os, selv i Perioder, hvor Havnen har kunnet give Overskud, at faa Lov til at sætte en Rate lavere, end Raten er i mindre Havne, som vi konkurrerer med. Som jeg siger, har Statshavnene i Almindelighed de samme Takster som de andre Byer, og de to Havne, nærværende Lovforslag omhandler, er, som allerede nævnt af den højtærede Minister og af samtlige Ordførere, Statshavne. Siden Krigens Udbrud i Efteraaret 1939, og navnlig efter Besættelsen i April 1940, har den udenlandske Trafik selvfølgelig svigtet totalt. Det er derfor klart, at Provinshavnernes Indtægter — jeg taler i denne Forbindelse slet ikke om Københavns Havn, da København jo indtager en Særstilling i denne Henseende — svigter, og at alle Havnene kører med et stort Underskud. Men dette Underskud er i nogen Grad

fremkaldt ved Havnenes egen kostbare Politik. Her kommer jeg til et Forhold, jeg gerne vil dvæle lidt ved. Hvis en Forretningsmands Omsætning gaar ned — og vi har utallige Eksempler herpaa, netop i disse vareknappe Tider —, er det virkelig ikke let for denne Forretningsmand at faa sine Generalomkostninger dækket; det er ikke let for ham at faa Priskontrolraadets Tilladelse til at forhøje sine Priser. Men dersom Statens eller Kommunernes Havnes Indtægter gaar ned, forhøjer man bare Skibsfartens Afgifter. Saa vidt jeg forstaar, har Sammenslutningen af danske Havne netop for nylig rettet Henvendelse om en Forhøjelse af Skibsfartsafgifterne for den Periode, der for Havne- og Brotakster begyndte den 1. April i Aar, og den højtærede Minister for offentlige Arbejder har vistnok tilladt en Forhøjelse af disse Takster paa 15 pCt., hvis jeg ikke tager meget fejl. Det er altsaa den forhøjede Afgift, som Skibsfarten skal udlægge. Jeg maa i denne Forbindelse for Retfærdighedens Skyld i Parentes nævne, at en af vore større Havne, nemlig Svendborg, i Sammenslutningen har opponeret derimod, men efter gode demokratiske Principper er det Flertallet, som bestemmer det hele, og saa kan en enkelt By ved en saadan Lejlighed ikke faa Lov til andet end at følge Trop, selv om dens Havns Rentabilitet i og for sig tillod, at man paa visse Omraader undlod Forhøjelsen. Ensartede Takster over hele Linien bringer imidlertid ikke lave Takster, det giver overhovedet ikke Baggrund hverken for Initiativ, Paapasselighed eller Fremsynethed, tværtimod. Den væsentligste Del af den Smule Trafik, der endnu findes paa danske Havne, besørger for Tiden af danske Skibe og til Fragtrater, der er fastsat af det af Staten nedsatte Fragtnævn. Alle i denne Sal er sikkert vidende om, i hvilken Nødssituation dansk Skibsfart for Tiden befinder sig. Ogsaa af den Grund finder jeg det urimeligt, at danske Skibe skal være med til at betale et Underskud, der, som jeg sagde før, maa tilregnes Havnenes egen Politik. Vi har fra alle Sider paa Rigsdagen været med til at gøre et Arbejde for at holde Prisniveauet nede; derfor virker det uheldigt, at man forhøjer saadanne Afgifter, thi det fordyrer i det lange Løb Transportomkostningerne ved Tilførslerne her til Landet, og det har en uheldig Indvirkning paa Priserne.

Hvad jeg har fremført, henstiller jeg til ærede Medlemmer at tage med i Overvejelserne, naar der skal stemmes om disse store Millionudgifter. Jeg er naturligvis